

K předmětu činnosti investiční společnosti podle zákona o kolektivním investování

V důsledku přechodného ustanovení § 136 odst. 2 zákona č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování, (dále jen „zákon“) došlo od 1. května 2004 ke změně rozsahu oprávnění investičních společností k jejich činnosti a zejména je tento rozsah nově formulován. Toto stanovisko se zabývá možnými nejasnostmi ohledně rozsahu oprávnění investičních společností.

Podle § 5a odst. 1 zákona č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „dosavadní zákon“) byla investiční společnost do 30. dubna 2004, v závislosti na rozsahu uděleného povolení, oprávněna k

1. shromažďování peněžních prostředků v podílových fondech a obhospodařování majetku v podílových fondech v souladu dosavadním zákonem a statuty podílových fondů (§ 5a odst. 1 písm. a),
2. obhospodařování majetku investičních fondů v souladu dosavadním zákonem, statuty obhospodařovaných investičních fondů a obhospodařovatelskými smlouvami (§ 5a odst. 1 písm. b),
3. obhospodařování majetku penzijních fondů v souladu dosavadním zákonem, statuty obhospodařovaných penzijních fondů a obhospodařovatelskými smlouvami (§ 5a odst. 1 písm. c),
4. nákupu, prodeji, půjčování a půjčování si cenných papírů na vlastní účet (§ 5a odst. 1 písm. d).

Podle přechodného ustanovení § 136 odst. 2 zákona, který zrušil dosavadní zákon, platí, že povolení ke vzniku investiční společnosti podle dosavadního zákona je povolením k činnosti investiční společnosti v tomto rozsahu:

- a) činnost podle § 5a odst. 1 písm. a) dosavadního zákona je činností podle § 14 tohoto zákona a zahrnuje též činnost podle § 15 odst. 2 a 3 tohoto zákona ve vztahu k podílovému fondu,
- b) činnost podle § 5a odst. 1 písm. b) dosavadního zákona je činností podle § 15 odst. 1 tohoto zákona a zahrnuje též činnost podle § 15 odst. 2 a 3 tohoto zákona ve vztahu k investičnímu fondu,
- c) činnost podle § 5a odst. 1 písm. c) dosavadního zákona je činností podle § 15 odst. 4 tohoto zákona.

Vzhledem k tomu, že návaznost činností vykonávaných podle zákona neodpovídá znění přechodného ustanovení § 136 odst. 2 zákona, od 1. května 2004 smí investiční společnost v závislosti na rozsahu uděleného povolení vykonávat tyto činnosti:

K předmětu činnosti investiční společnosti podle zákona o kolektivním investování

Činnost podle dosavadního zákona	Činnosti, které smí investiční společnost vykonávat podle zákona o kolektivním investování	Komentář
§ 5a odst. 1 písm. a)	Investiční společnost smí vykonávat podle § 14 odst. 1 a § 15 odst. 2 <ul style="list-style-type: none"> - kolektivní investování spočívající ve vytváření a obhospodařování podílových fondů, nebo v obhospodařování investičních fondů na základě smlouvy o obhospodařování (§ 17). - činnosti související s kolektivním investováním poskytované jako službu pro jinou investiční společnost ve vztahu k podílovému fondu 	1. a 3.
§ 5a odst. 1 písm. b)	Investiční společnost smí vykonávat podle § 15 odst. 1 a 2 <ul style="list-style-type: none"> - obhospodařovat majetek v podílovém fondu jiné investiční společnosti nebo majetek investičního fondu, který nemá uzavřenou smlouvu o obhospodařování (§ 78) - činnosti související s kolektivním investováním poskytované jako službu pro investiční fond, který nemá uzavřenou smlouvu o obhospodařování. 	1., 2 a 3.
§ 5a odst. 1 písm. c)	Investiční společnost smí podle § 15 odst. 4 <ul style="list-style-type: none"> - uschovávat a spravovat cenné papíry vydané fondem kolektivního investování, - poskytovat investiční poradenství týkající se investičního nástroje, avšak pouze tehdy, pokud od účinnosti zákona o kolektivním investování fakticky obhospodařuje majetek zákazníka. Za tím účelem by investiční společnost musela nejprve získat povolení obhospodařovat majetek zákazníka podle § 15 odst. 3 zákona o kolektivním investování a začít jej fakticky obhospodařovat. Pouze na základě tohoto přechodného ustanovení nelze poskytovat investiční službu obhospodařování majetku zákazníka..	4. a 5.
§ 5a odst. 1 písm. d)	Na činnost nákupu, prodeje, půjčování a půjčování si cenných papírů na vlastní účet podle dosavadního zákona nenavazuje žádná činnost podle zákona o kolektivním investování. Od účinnosti zákona investiční společnost smí tuto činnost vykonávat, neboť se jedná o součást běžné správy vlastního majetku (nesmí však naplnit pojmové znaky investiční služby obchodování na vlastní účet – viz příslušné stanovisko KCP).	

Komentář k tabulce

1. kolektivní investování spočívající ve vytváření a obhospodařování podílových fondů, nebo v obhospodařování investičních fondů na základě smlouvy o obhospodařování (§ 14 odst. 1 zákona)

Tento předmět podnikání navazuje na činnost podle § 5a odst. 1 písm. a) a b) dosavadního zákona a zahrnuje též činnosti související s kolektivním investováním, tedy zejména všechny činnosti uvedené v § 15 odst. 2 písm. a) až l) zákona. Vymezení činností souvisejících s kolektivním investováním transponuje přílohu čl. 5 odst. 2 směrnice č. 85/611/EHS (tzv. UCITS), podle které činnost investiční společnosti zahrnuje činnosti uvedené v příloze II. směrnice. Jde o činnosti, kterými je zabezpečován řádný výkon předmětu podnikání investiční společnosti. Stejně jako je tomu u jiných obchodních společností, výkon těchto vnitřních (servisních) činností nevyžaduje zvláštní povolení.

Podle přechodného ustanovení je činnost podle § 5a odst. 1 písm. a) a b) dosavadního zákona rovněž činností podle § 15 odst. 3 zákona, *a to ve vztahu k podílovým a investičním fondům*. Ustanovení § 15 odst. 3 se však týká obhospodařování majetku zákazníka, a to na základě smlouvy se zákazníkem, je-li součástí majetku investiční nástroj (individuální správa portfolia).¹ Obhospodařování majetku ve vztahu k podílovým a investičním fondům však investiční společnost vykonává podle § 14 odst. 1 písm. b) resp. § 15 odst. 1 zákona.

Z formulace přechodného ustanovení je tedy zřejmé, že zákon neumožňuje investičním společnostem obhospodařovat majetek zákazníka. Uvádění této činnosti (§ 15 odst. 3 zákona) jako

¹ tj. smlouva uzavřená podle § 37a zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech ve znění pozdějších předpisů, případně jiná smlouva v závislosti na druhu obhospodařovaného majetku.

K předmětu činnosti investiční společnosti podle zákona o kolektivním investování

předmětu podnikání investiční společnosti by proto mohlo být zavádějící. Investiční společnost může obhospodařovat majetek zákazníka podle § 15 odst. 3 jen tehdy, pokud jí k takové činnosti Komise udělí zvláštní povolení.

2. obhospodařování majetku v podílovém fondu jiné investiční společnosti nebo majetku investičního fondu, který nemá uzavřenou smlouvu o obhospodařování (§ 15 odst. 1 zákona)

Tato činnost je novou činností, kterou investiční společnosti podle dosavadního zákona nemohla vykonávat. Formulace přechodného ustanovení vyvolává dojem návaznosti na činnost obhospodařování majetku investičních fondů podle dosavadního zákona.² K výkonu této činnosti musí investiční společnost získat povolení Komise.

V rámci této činnosti investiční společnost

- a) vykonává jako službu pro jinou investiční společnost obhospodařování majetku v podílovém fondu, který je vytvořen touto jinou investiční společností. Činnost se vykonává na základě smlouvy o obhospodařování majetku fondu kolektivního investování uzavřené podle § 37a zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů, případně jiné smlouvy v závislosti na druhu obhospodařovaného majetku při splnění podmínek podle § 78 zákona.
- b) vykonává obhospodařování majetku investičního fondu jako službu pro investiční fond, který nemá uzavřenou smlouvu o obhospodařování podle § 17 zákona. Jedná se tedy o případy, kdy investiční fond z důvodu efektivnosti chce obhospodařování svého majetku svěřit investiční společnosti, ale chce si např. zachovat možnost svými pokyny ovlivňovat činnost obhospodařující investiční společnosti nebo chce do obhospodařování svěřit jen část svého majetku. Shodně jako v předchozím bodu se bude jednat zejména o smlouvu o obhospodařování cenných papírů podle § 37a zákona o cenných papírech. Uplatní se také podmínky pro svěřením obhospodařování jiné osobě (srov. § 78 zákona).

Činnost investiční společnosti podle § 15 odst. 1 zákona se však nevztahuje na případy delegace činnosti obhospodařování majetku investičního fondu investiční společností, na základě smlouvy podle § 17 zákona, na jinou investiční společnost. Ačkoliv je taková možnost předvídána např. v § 17 nebo § 78 odst. 1 zákona, ustanovení § 15 odst. 1 se výslovně týká jen investičního fondu, který nemá uzavřenou smlouvu o obhospodařování. Žádné ustanovení zákona v současné době neumožňuje, aby předmět činnosti (podnikání) investiční společnosti spočíval v obhospodařování majetku investičního fondu na základě delegace obhospodařující investiční společnosti.

3. vykonávání činnosti související s kolektivním investováním jako služby pro jinou investiční společnost nebo investiční fond, který nemá uzavřenou smlouvu o obhospodařování (§ 15 odst. 2 zákona)

Jak je podrobněji uvedeno v bodě č. 1, jde o činnosti, kterými je zabezpečován řádný výkon předmětu podnikání investiční společnosti. Podle § 15 odst. 2 může tyto činnosti investiční společnost poskytovat také jako službu pro vymezený okruh osob.

² Podle přechodného ustanovení § 136 odst. 2 písm. b) zákona činnost podle § 15 odst. 1 ve spojení s § 15 odst. 2 a 3 zákona navazuje na činnost podle § 5a odst. 1 písm. b) dosavadního zákona. Tato činnost je však zahrnuta již v činnosti podle § 14 odst. 1 písm. b).

K předmětu činnosti investiční společnosti podle zákona o kolektivním investování

K otázce, zda do vymezeného okruhu osob náleží i zahraniční investiční společnost nebo zahraniční investiční fond se zejména ve vztahu ke službě vedení evidence podílových listů nebo akcií zahraničního kolektivního investování se Komise vyjádří ve zvláštním stanovisku.

Smlouvou o obhospodařování se rozumí smlouva podle § 17 zákona, která má vliv na další povinnosti investičního fondu. Delegace některých dílčích činností ve smyslu § 78 zákona není obhospodařováním majetku investičního fondu zmiňovaném v § 15 zákona.

4. úschova a správa cenných papírů vydaných fondem kolektivního investování (§ 15 odst. 4 písm. a) zákona)

Tato činnost podle textu přechodného ustanovení § 136 odst. 2 písm. c) navazuje na činnost obhospodařování majetku penzijních fondů podle dosavadního zákona, návaznost však nedává smysl a jde zjevně o nový, samostatný předmět činnosti.

Uvedenou činnost smí vykonávat pouze investiční společnost, která získá povolení Komise k obhospodařování majetku zákazníka podle § 15 odst. 3 zákona a která i fakticky takový majetek obhospodařuje. Jakmile začne obhospodařovat majetek smí výkon této činnosti zahájit. V rámci této činnosti pak lze uschovávat a spravovat *jen* cenné papíry vydané fondem kolektivního investování³. Uvedená činnost se může týkat i jiných cenných papírů vydaných fondem kolektivního investování, než které jsou v majetku zákazníka obhospodařovaného investiční společností. Tato činnost je doplňkovou investiční službou podle § 4 odst. 3 písm. b) zákona o podnikání na kapitálovém trhu, který upravuje bližší podmínky výkonu této činnosti.

Vedení samostatné evidence podílových listů není úschovou podle § 15 odst. 4 písm. a), ale jde o činnost podle § 15 odst. 2 písm. f) zákona (viz bod.1). Pro vedení této evidence platí ustanovení § 93 a násl. zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

Pro úplnost je třeba dodat, že k případnému obhospodařování majetku penzijního fondu postačuje investiční společnosti získat oprávnění podle § 15 odst. 3 zákona; mezi obhospodařováním majetku penzijního fondu a jiných zákazníků není v tomto ohledu rozdíl. Ustanovení § 15 odst. 3 zákona tak navazuje na dřívější oprávnění k obhospodařování majetku penzijních fondů mnohem spíše než úschova a správa či investiční poradenství zmiňované v přechodných ustanoveních.

5. poskytování investičního poradenství týkajícího se investičního nástroje (§ 15 odst. 4 písm. b) zákona).

Pro výkon této činnosti platí obdobně vysvětlivky v bodě 1. s tím, že investiční poradenství bude možné poskytovat i jiné osobě než které je obhospodařován majetek zákazníka a poradenství se bude moci týkat všech investičních nástrojů vymezených v § 3 zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

Kontaktní osoba:

Mgr. Alena Šebestová, tel.: 221 096 406, e-mail: alena.sebestova@sec.cz

³ § 3 odst. 1 písm. b) zákona o podnikání na kapitálovém trhu